

Scrisoare deschisă către Guvernul României

Salvați Copiii solicită extinderea programelor remediale pe timpul verii și, pentru a preveni răspândirea COVID-19, introducerea testelor rapide cu salivă și non-invazive în școli

București, 28 aprilie 2021. Suspendarea cursurilor școlare și impredictibilitatea aplicării scenariilor de participare școlară în contextul epidemiei de COVID-19 au produs un impact considerabil asupra copiilor și familiilor lor, adâncind inechitatea sistemică, blocând accesul la educație pentru 600.000 de copii și cauzând decalaje pentru recuperarea cărora programele remediale rămân insuficiente la nivel național. În deplin contrast cu această situație, analizele Salvați Copiii au demonstrat un veritabil interes din partea cadrelor didactice și a elevilor pentru redeschiderea școlilor¹, mai mult de trei sferturi dintre educatori, învățători și profesori considerând că prezența fizică a copiilor la clasă este unica soluție pentru învățare reală. Acestea sunt argumente pentru ca Guvernul României să declare educația prioritatea zero a acestei perioade.

Suntem la finalul celui de-al doilea an școlar în care constrângerile cauzate de pandemia de COVID-19 au supus procesul de educație unor repetate suspendări, închideri ale școlilor ori alternări ale prezenței fizice cu orele online. Deși nu cunoaștem îndeajuns disfuncționalitățile produse la scara societății românești, persistența în timp a acestor măsuri a avut și continuă să exercite un impact negativ profund asupra progresului educațional și dezvoltării socio-emoționale a copiilor. Suntem în așteptarea datelor cu privire la neparticiparea școlară și abandonul școlar, având la dispoziție puține elemente care să ne permită vreo urmă de optimism cu privire la aceste aspecte.

Educația este un drept fundamental al copiilor și o responsabilitate națională, iar aproape 3 milioane de copii și 6 milioane de părinți așteaptă ca școala, după vacanța prelungită din luna aprilie, să devină preocuparea majoră a tuturor autorităților, nu doar a Ministerului Educației.

Salvați Copiii consideră că, în această perioadă, atenția trebuie concentrată pe îndeplinirea următoarelor trei obiective:

- a. **pregătirea școlilor pentru reînceperea anului școlar**, continuarea programului național de acțiuni remediale și revenirea elevilor la clasă, în cea mai intensă perioadă a calendarului școlar 2020-2021, marcată de evaluări și examene naționale, sesiunea de bacalaureat, încheierea anului școlar și admiterea în învățământul universitar;
- b. **prevenirea apariției de focare de COVID-19 în școli prin introducerea testelor cu salivă rapide și non-invazive** singura cale de asigurare a continuității prezenței fizice la clasă a unui număr cât mai mare de copii și de evitare a închiderii unităților de învățământ;

¹ Anchetă Salvați Copiii: Trei sferturi dintre profesori și părinți și peste jumătate dintre copii consideră necesară redeschiderea școlilor.
Link: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/3c/3c6197ee-8887-4f4d-8a53-9a8a92add9ba.pdf>

Anchetă Salvați Copiii: Aproape 80% dintre școlile analizate vor revenirea la ore în format clasic, dar nu au cabinete medicale suficiente
Link: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/77/77b594b3-5f46-486d-b640-9db8a7a6f506.pdf>

- c. **intensificarea programului național de vaccinare a cadrelor didactice și a personalului auxiliar, atât pentru protecția personală, cât și pentru protecția copiilor împotriva noilor mutații ale virusului SARS-Cov-2 care provoacă îmbolnăviri severe chiar și în cazul lor.**

Urgența extinderii programelor remediale, inclusiv pe timpul verii

Referindu-ne la programul național de recuperare a pierderilor suferite de elevi de-a lungul pandemiei, considerăm că trebuie consolidată aplicarea Recomandării Ministerului Educației, cuprinsă în Ordinul 3300/2021, prin constituirea de grupe de pregătire remedială, de tip „Școală după școală” în toate unitățile școlare din mediul rural și urban. Datele statistice și analizele privind performanțele educaționale ale copiilor români au pus în evidență, an de an, prevalența riscurilor de părăsire timpurie a școlii pe fondul sărăciei educaționale (1.200.000 de copii în risc de sărăcie și excluziune socială)², abandonul școlar (anual, 45.000 de copii din ciclurile primar, gimnazial și liceal), neparticiparea școlară (în 2020, 275.000 de copii cu vârsta învățământului obligatoriu, 7-17 ani, nu mergeau la școală)³, analfabetismul funcțional ridicat (41% dintre copii la citire, 46,6% la matematică și 43,9% la științe)⁴, lipsa dispozitivelor digitale și a accesului la Internet de mare viteză (28% dintre copii și părinți și 43% dintre cadrele didactice în ianuarie 2021)⁵.

Acesta reprezintă contextul nefast, preexistent pandemiei și intensificat în ultimele 14 luni, care **ne determină să solicităm autorităților pregătirea școlilor pentru organizarea de grupe de educație remedială pe timpul verii pentru cel puțin 600.000 de copii și, pentru anul școlar 2021-2022, reanalizarea curriculum-ului școlar și adaptarea acestuia la noua stare a învățământului românesc.** În caz contrar, planurile-cadru de învățământ și programele școlare nu vor putea fi implementate corespunzător, existând riscul ca procesul de predare să nu producă, pentru jumătate dintre copii, niciun progres în dobândirea de cunoștințe și experiențe adecvate de învățare, mărin, în schimb, pentru al treilea an consecutiv, disparitățile între generațiile de copii, în ceea ce privește dezvoltarea lor socială și cognitivă.

Prevenirea focarelor de COVID-19 în școli prin introducerea testelor cu salivă rapide și non-invasive

În ceea ce privește prevenirea apariției de cazuri de copii ori cadre didactice infectate cu COVID-19, considerăm că România trebuie să urmeze exemplul țărilor în care au fost introduse măsuri noi de testare moleculară rapidă, non-invasivă, cu recoltare salivară. Ținând seama de faptul că doar unul din 10 părinți și-a exprimat consimțământul pentru testarea antigen rapidă, controlul asupra extinderii noului Coronavirus prin înlocuirea modalității de testare în spațiile școlare reprezintă o măsură esențială. Utilitatea ei, în situația în care ne aflăm - aceea a unui alt vârf pandemic, este evidentă și, din acest motiv, **Salvați Copiii solicită Ministerului Sănătății măsuri urgente pentru sprijinirea Ministerului Educației prin validarea testelor salivare rapide și asigurarea, în special în unitățile școlare cu număr mare de elevi, a personalului medical care să le aplice corespunzător sau pregătirea în acest sens a unui reprezentant al școlii ori al autorităților locale (asistent medical comunitar).**

² Eurostat, date pentru 2019.

³ INS, 2020, date prelucrate.

⁴ Ceea ce corespunde nivelului 1 de performanță (din 6 posibile), rezultate mai slabe față de toate celelalte 5 evaluări la care a participat România în perioada 2000-2015. Vezi PISA 2018 Results :

https://www.oecd.org/pisa/Combined_Executive_Summaries_PISA_2018.pdf

⁵ Salvați Copiii. Studiu privind opiniile partenerilor educaționali cu privire la condițiile de începere a anului școlar 2020-2021 în contextul pandemiei COVID-19 în România. 2021. Link: <https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/files/6c/6c17fec7-a1a0-4ec1-9163-2cac5ae3a99b.pdf>

Interesele copiilor reprezintă obligații pentru toate structurile guvernamentale și, de aceea, considerăm că Ministerul Sănătății trebuie să decidă ținând seama de dreptul fundamental al copiilor la educație și, complementar, de **datele științifice ale caracteristicilor de performanță medicală a testelor moleculare cu salivă evidențiate de peste 300 de studii de specialitate**⁶. Guvernele din Germania, Franța, Marea Britanie, Austria, Japonia, Italia și alte state au integrat imediat această soluție medicală în setul lor de măsuri de susținere a participării școlare a copiilor, ca prioritate în asigurarea protecției sanitare în școli. De pildă, la redeschiderea școlilor din 26 aprilie, guvernul italian a întărit măsurile de prevenire a răspândirii infecției cu Noul Coronavirus în sistemul educațional prin introducerea testelor salivare create de Spitalul Maggiore din Trieste, ce se dovedesc a fi ușor de administrat, înregistrând un procent extraordinar al fiabilității rezultatului (98%)⁷.

„Sunt convinsă de faptul că educația școlară reprezintă în acest moment, când fiecare dintre noi resimte oboseala unui an plin de incertitudini și îngrijorări pentru sănătatea noastră și a celor dragi, cel mai important obiectiv. Ne privește pe toți, fie că suntem părinți sau nu, fie că lucrăm în acest domeniu ori în altul. Doar solidaritatea tuturor pentru ca fiecărui copil să-i fie respectat dreptul la educație de calitate mai poate salva viitorul educațional al acestei țări.”, declară Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România.

De la începutul pandemiei, Salvați Copiii a derulat activități remediale pentru peste 62.000 de copii din grupuri vulnerabile, cuprinși în programe preșcolare și școlare din 18 județe. De asemenea, conștientizând faptul că vaccinarea reprezintă cea mai importantă cale de stopare a pandemiei, Salvați Copiii a inițiat, alături de Ministerul Educației și alte structuri din sistemul de educație, campania națională „Vaccinare și testare pentru învățare!”⁸, distribuind, în format fizic și online, către toate inspectoratele școlare, broșuri de informare și afișe privind importanța vaccinării, elaborate împreună cu Societatea Română pentru Strategii de Vaccinare și Promovare a Sănătății.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 31 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societatea și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante

⁶ Rezultatul căutării pe site-ul Bibliotecii Naționale de Medicină a Statelor Unite (www.pubmed.gov), folosind cuvintele cheie „sars-cov-2”, „saliva” și „tests”: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/?term=sars-cov-2+saliva+tests>

⁷ Corriere della Sera Tamponi a scuola. Come funziona il salivare e perché bisogna farlo. <https://www.corriere.it/dataroom-milena-gabanelli/tamponi-scuola-covid-riaperture-test-salivari-europa-corre-italia-arranca-ritorno-aula-sicurezza/c84d16b8-a12d-11eb-8f82-b67ef1674282-va.shtml>

⁸ Ministerul Educației și partenerii de dialog social lansează Campania națională „Vaccinare și testare pentru învățare!” || #ÎntoarcereaLaȘcoală Link: <https://www.edu.ro/ministerul-educatiei-si-partenerii-de-dialog-social-lanseaza-campania-națională-vaccinare-si>

privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.570.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.